

REVISTELE LITERARE ROMÂNEȘTI BRAȘOVENE DINTRE CELE DOUĂ RĂZBOAIE MONDIALE (Scurt istoric)

de MARGARETA-SUSANA SPÎNU

Introducere

Înfăptuirea statului național unitar român a deschis noi perspective dezvoltării activității literare în țara noastră, în căutarea afirmării pe plan național și universal a valorilor materiale și spirituale, bazate pe o veche tradiție culturală: „Faptul că se împlinise mult visatul ideal al unității naționale și fuseseră înlăturate barierele artificiale dintre românii de dincolo și dincoace de Carpați, are o covârșitoare importanță nu numai politică dar și culturală. Culturii noastre i se caută tot mai stăruitor planuri universale de afirmare. Preocuparea pentru valorificarea originalității naționale decurge din această tendință și ea imprimă vieții spirituale interbelice o notă aparte”¹.

Cunoscutele centre culturale românești din Transilvania: Sibiu, Blajul, Brașovul, Aradul, Oradea etc. „credincioase tradițiilor lor au început îndată după Unire o activitate plină de nădejdi”².

Brașovul, vatră a primelor periodice românești, se încadrează între cele două războaie mondiale în ansamblul vieții culturale, unde își avea locul său de cinste. Aici se desfășoară, ca pe întreg cuprinsul patriei, o permanentă activitate culturală, în cadrul căreia distingem străduința pe tărîmul literelor a unui mare număr de scriitori locali, care colaborează la revistele culturale și literare ce apar și care catalizează forțele locale, stabilind legături permanente cu întreaga țară. Intelctualitatea progresistă brașoveană, grupată în jurul școlilor românești, al „Casinei Române” și al despărțămîntului „Astra”, depune stăruitoare eforturi, ale căror roade pe tărîm literar se vor resimți mai puternic, începînd cu sfîrșitul primului deceniu de după Unire.

¹ Ov. S. Crohmăniceanu, *Literatura română între cele două războaie mondiale*, vol. I, Ed. „Minerva”, București, 1972, p. 11.

² I. Breazu, *Literatura română contemporană a Transilvaniei*, în „Studii de literatură română și comparată”, Ed. „Dacia”, Cluj, 1970, p. 184.

În perioada 1919—1939, la Braşov apar următoarele reviste: *Ghimpele* (1919), *Sămănătorul* (1921—1924), *Gheorghe Lazăr* (1923), *Ţara Birsei* (1929—1938), *Ritmuri* (1929—1930), *Năzuinţa* (1931), *Braşovul literar şi artistic* (1931—1935), *Prometeu* (1934—1939), *Frize* (1934—1935), *Front literar* (1936—1939).

Dintre acestea numai revistele: *Ritmuri*, *Braşovul literar şi artistic*, *Frize* şi *Front literar* prezintă un profil pur literar, celelalte cuprinzând, pe lângă literatură, şi alte probleme de natură social-economică culturală şi istorică.

Ghimpele

La 11 august 1919 apare la Braşov revista de satiră şi umor *Ghimpele*³, avînd ca director pe M. G. Samarineanu zis „Opinia Publică”, care semnează articolele sale, de obicei şi cu alte pseudonime ca: „Misa”, „Ghidale Nuhâm” iar ca redactor responsabil pe Moş Sfadă”.

Principalii colaboratori ai revistei au fost: George Bota (pseudonime: „Ghiţă Ardeleanu, „Ghiţă Nebunul şi „Ghiţi”) şi Florica M. Samarineanu (pseudonim „Riţa”) T. Moga (pseudonim „Surcel”), I. Ilieş — administrator, Földes — pictor, Valeriu Maximilian — caricaturist (Pl. la 1/1).

Continuînd tradiţia primei reviste braşovene de satiră şi umor *Cocoşiu-Roşiu!* (1874—1877) — redactată de Iosif Puşcariu, tatăl savantului lingvist Sextil Puşcariu — revista *Ghimpele* satirizează în proză, versuri şi caricaturi — acestea din urmă aparţinînd lui Valeriu Maximilian — moravurile societăţii burgheze. Ca antiteză a unei societăţi predominată de spiritul afacerist, revista scoate în relief preocupările de înaltă ţinută morală ale adevăratului intelectual creator, personificat prin poetul Lucian Blaga, pe care îl considera „un izolat”⁴.

La Braşov, revista *Ghimpele* nu apare decît în cursul anului 1919, fiind silită să-şi înceteze activitatea din cauza intervenţiei autorităţilor. Menţionăm că numărul 14 al revistei, din 17 noiembrie 1919, apare cu specificarea „cenzurat” de Vasile Neguţ. În asemenea împrejurări, M. G. Samarineanu se mută la Oradea, unde la sfîrşitul anului 1922, va redacta în continuare timp de doi ani revista purtînd acelaşi titlu *Ghimpele*.

Sămănătorul

Între anii 1921—1924 apare la Braşov revista social-economică „*Sămănătorul*”, (Pl. 1/2,) avînd şi o parte literară. Această revistă fusese tipărită, pentru prima dată, în S.U.A. în anul 1915 la Youngstown-Ohio, sub conducerea lui Ion Podea, care, stabilindu-se ulterior la Braşov, a continuat să redacteze

³ *Ghimpele*, Anul I, nr. 1 din 11 august 1919.

⁴ *Ibidem*, Anul I, nr. 3 din 25 august 1919.

revista, alcătuind un comitet de redacție, din care făceau parte comunistul Ilie Cristea, una dintre cele mai proeminente figuri ale mișcării muncitorești din Brașov și Țara Birsei, Nicolae Căliman, Voicu Nițescu și alții.

Semnificativ este faptul că în această revistă, pentru prima dată în presa literară brașoveană, apare poezia „Proletarul” a poetului Alexandru Vlahnță⁵.

În paginile revistei *Sămănătorul* sint inserate articole semnate de: Liviu Rebreanu („Criza cărții românești”)⁶, Ion Agârbiceanu („Către un nou ideal”)⁷, Ilie Cristea („Reforma învățămîntului primar”)⁸.

Gheorghe Lazăr .

O primă încercare de a da Brașovului o revistă cultural-literară, ca expresie a unității noastre naționale, aparține lui Alexandru Tisescu. În anul 1921, Al. Tisescu, ca director, scoate la Brașov periodicul *Carpații*⁹, pe care îl intitulează „Ziar național independent”, în care popularizează ideea apariției unei reviste culturale *Gheorghe Lazăr*. În numărul 196 din 12 septembrie 1923, într-un articol redacțional intitulat „Revista Gheorghe Lazăr”, periodicul *Carpații* anunță în următorii termeni apariția acestei reviste: „Ziarul *Carpații* în rivnă de a lucra pentru desăvârșita comunitate de idei și simțăminte, pentru o cif mai intensă propagandă culturală în straturile populare, va edita începînd din octombrie o mare revistă lunară purtînd simbolicul titlu *Gheorghe Lazăr*. Iar mai departe, justificînd alegerea acestui titlu, se menționează: „Gheorghe Lazăr a intrupat în ființa și activitatea lui apostolatul cultural și unirea sufletească a fraților români — unire pregătitoare a unității tuturor românilor în statul întregit al României. A fost un purtător de faclă — modest și îndelung răbdător, stăruitor îndirjit în misiunea lui și credincios în izbînda lui ca un autentic mucenic. A trecut Carpații cu toiagul într-o mină și cu facla într-alta, dar în cap purta minunata comoară a învățăturii, iar în mină lumina de candelă a românismului”.

Considerînd revista ca „o expresiune sintetică a actualei vieți culturale a țării”¹⁰, ziarul *Carpații* anunță apariția acestei reviste în cursul lunii octombrie (1923 — n.n.), „Lună în care se celebrează centenarul marelui inițiator cultural și neobositului dascăl Gheorghe Lazăr”¹¹, caracterizat astfel în articolul — program al publicației: „Gheorghe Lazăr a fost izvorul inițial al culturii noastre naționale, izvorul s-a făcut pârâu limpede, iar astăzi este un fluviu cu ritmuri melodioase, cu valuri multiple, în care se reflectă în irădieri toată gîndirea și sensibilitatea europeană”¹².

⁵ *Sămănătorul*, Anul VII, nr. 9, 1923.

⁶ *Ibidem*, Anul VII, nr. 10/1923.

⁷ *Ibidem*, Anul VIII, nr. 6—7/1924.

⁸ *Ibidem*, Anul VIII, nr. 10/1924.

⁹ Ziarul „*Carpații*”, Anul III, nr. 190 din 1 august 1923, p. 1.

¹⁰ *Ibidem*, Anul III, nr. 197 din 10 septembrie 1923, p. 1.

¹¹ *Idem*.

¹² *Gheorghe Lazăr*, nr. 1/noiembrie 1923, p. 1.

Proiectată ca o revistă culturală lunară, bogată în conținut, *Gheorghe Lazăr* a apărut în noiembrie 1923, mărginindu-se la un singur număr. Modul cum a fost gândită, conținutul programului și al materialului cuprins în acest număr demonstrează necesitatea unei reviste de asemenea natură în orașul Brașov, fapt care rezultă și din recenzia atotcuprinzătoare, publicată în *Carpații* nr. 204 din 1923, p. 1, sub titlul „Note literare: Revista Gheorghe Lazăr — a apărut primul număr”: „... Programul revistei e larg și cuprinzător, pentru a încăpea în el legătura, fuziunea trecutului nostru cultural cu toate manifestările intelectuale ale prezentului. Revista aceasta ține să aducă prinosul de admirație și credință marelui dascăl Gheorghe Lazăr cu prilejul aniversării a o sută de ani de la naștere... Revista cuprinde *Cuvinte despre Gheorghe Lazăr și activitatea lui*, în care sînt colectate cuvîntările rostite la mormîntul lui Gheorghe Lazăr de către: I. Heliade Rădulescu, Nicolae Iorga, Ovid Densusianu, I. Lupaș etc. . . Alt punct al programului este o înfățișare a curentelor care străbat actualmente literatura noastră și în această direcție publică poezii de: D. Nanu, V. Demetrius, G. Gregorian, Al. Stamadiad, rămîinînd ca în numerele viitoare să publice bucăți de O. Goga, Ion Gorun, I. Minulescu și de alți fruntași ai scrisului românesc. Își propune să popularizeze pe clasicii noștri și în acest sens publică o admirabilă pagină a marelui maestru al prozei românești Al. Odobescu despre *Vechii poeți ai românilor* — publicînd apoi ca document cultural o luminoasă pagină din manuscrisele lui G. Bariț *Disertație despre școli*. Noua revistă își mai propune să documenteze pe scriitorii uitați și nedreptățiți făcînd cunoscute și opera lor cititorilor de azi. *Gheorghe Lazăr* începe seria *Uitaților și nedreptățiților*, publicînd schița plină de relief și emoție a talentatului ziarist și literat Al. Antimireanu, care acum vreo 20 de ani sta în fruntea tinerei generații de scriitori, dar care mort în floarea vîrstei este astăzi uitat aproape cu desăvîrșire... În acest număr se publică un frumos articol despre Brașov — *Clipe culturale din trecut și timpul de față*. Revista are un minunat program de activitate culturală”.

Revista cuprinde în paginile sale un important fond de materiale consacrate lui Gheorghe Lazăr, multe fiind contribuții inedite privind viața sa. Este prezentă în paginile revistei preocuparea pentru valorificarea moștenirii culturale prin scoaterea la iveală a unor pagini necunoscute, readucerea în actualitatea vremii a unor clasici ai literaturii noastre, dezbaterea activității unor instituții culturale ale timpului.

În presa contemporană nu întîlnim explicații privind încetarea apariției revistei *Gheorghe Lazăr* după primul număr, credem însă că motivele sînt de natură politică, deoarece și la Brașov, ca și în alte orașe, partidele burgheze se angajează în luptă pentru cucerirea puterii, dînd naștere la adversități, puțin prielnice dezvoltării unei vieți culturale.

În acest climat, intelectualitatea brașoveană nu găsește timp de mai mulți ani condițiile necesare desfășurării unei activități cultural-literare, care să lege trecutul de prezent într-o formă superioară.

Țara Birsei

O însănătoșire a climatului cultural al Brașovului o încearcă în primul deceniu de după Unire despărțământul „Astra”: „Brasovul — n-a pătruns pe întiiul plan al organizațiilor „Astrei” decît în 1927, cînd ajunge în fruntea lui profesorul Axente Banciu. Sub conducerea acestuia, iar mai tirziu a dr. N. Căliman, care și-au găsit în profesorul Ion Colan — secretarul despărțământului — un colaborator întreprinzător și priceput, Brașovul ajunge în scurt timp să-și creeze cele mai sigure și mai frumoase izvoare de venit, din chivernisirea cărora și-a întemeiat una din cele mai bune biblioteci orășenești din țară, un muzeu admirabil echipat, a clădit case culturale, a difuzat amplu cartea și cuvîntul aducător de lumină”¹³.

În cadrul despărțământului „Astra” Brașov, după anul 1927, activează o serie de intelectuali progresiști, al căror unic scop consta în promovarea unei vieți culturale și literare înspirate din tradițiile trecutului și frămîntările contemporane.

Acestora li se datorează apariția mai multor reviste cu caracter enciclopedic sau pur literar, începînd cu anul 1929 și pînă în preajma celui de al doilea război mondial.

Un rol deosebit de important în publicistica periodicelor brașovene îl deține prof. Axente Banciu (1875—1959), istoric și critic literar, care devenise cunoscut brașovenilor prin lucrările publicate încă înaintea primului război mondial. Figură proeminentă a vieții culturale, Axente Banciu avînd inițial și sprijinul „Astrei”, începînd cu luna iunie 1929 și pînă în decembrie 1938, deci timp de zece ani, reușește să editeze revista cu caracter enciclopedic *Țara Birsei*, valoroasă mai ales prin conținutul ei istoric, literar și de critică literară.

Programul revistei intitulat „Brazda noastră”¹⁴, pe care îl reproducem în întregime, deoarece conținutul său va fi regăsit ca linia directoare și în revistele locale de profil pur literar: *Ritmuri* și *Brașovul literar și artistic*, reflectă în trăsături esențiale rolul și caracterul revistelor regionale sau provinciale:

„Programul acestei reviste îl cuprinde, în esență numele ei ... Vrem deci:

1. Să punem în vitrina actualității: suflete, frămîntări, fapte din trecutul nostru, fie prin mărturii nouă, necunoscute, fie prin cele uitate, — mărturii care, chemate din colțul lor de întunec în instanță de apel, s-ar putea să modifice unele sentințe rostite pînă acum, punînd în altă lumină faptele și oamenii.

2. Vrem, apoi, să ogîndim cît mai fidel actualitatea, îndreptînd privirile spre realități lăudabile sau spre lacune și scăderi care, împlinite și îndreptate, ar crea alte posibilități de progres, — mai ales în domeniul economic.

3. Vom mai căuta să stringem în jurul revistei atît valorile științifice, talentele literare, artistice consacrate — originare de aici sau în legături strînse cu acest ținut — cît și pe cele latente sau înmugurite, stimulîndu-le și înlesnindu-le afirmarea.

¹³ „Gînd românesc”, an VII, nr. 7—9, 1939 p. 370.

¹⁴ *Țara Birsei*, Anul I, nr. 1, 1929, p. 3—4.

4. Nu ne vom izola însă nici de restul țării și neamului, năzuind să încopiem eforturile noastre în ritmul general al sufletului românesc de pretutindeni.

Cei care ne înțeleg, cei care se simt încă legați de acest colț de țară — fie prin naștere, fie prin anii de școală urmată aici, fie prin vecuirea mai îndelungată pe aceste plaiuri — vor pune umărul alături de noi în această muncă constructivă, menită nu de a reda Brașovului *vechiul prestigiu* cultural, politic, comercial, social etc. — ceea ce ar fi prea greu — dar măcar de a justifica dreptul generației noastre de a se mândri cu înaintașii creatori ai aceluia ascendent față de alte ținuturi“.

Activind în această direcție, revista *Țara Birsei* își câștigă de la primele numere un binemeritat prestigiu, reinviind trecutul prin pana unor intelectuali de primă mână ca: Nicolae Iorga, Gheorghe Bogdan-Duică, Sextil Pușcariu, Constantin Lacea și alții, care publică cercetări de istorie și critică literară, studii de limbă, istorie și geografie.

Din marea majoritate a articolelor cu caracter istoriografic se vede clar dorința revistei de a reactualiza momentele politice mai importante al trecutului regional, ca de exemplu: A. A. Mureșianu „Prefectura română a Țării Birsei din 1848—1849“¹⁵; Ion Lupăș „Contribuțiuni la istoria Brașovului românesc“¹⁶.

Revista își aduce contribuția la cunoașterea unor pagini ale începuturilor noastre literar-culturale. Notăm în această ordine de idei materialele semnate de: Ion Prișcu, „Versuri inedite de Anton Pann“¹⁷; Ion Colan, „O istorie a Țării Românești în versuri, 1792“¹⁸; Axente Banciu, „Două poezii de Axente Severu“¹⁹.

Dintre poeți se remarcă îndeosebi Ecaterina Pitiș, reprezentantă a liricii feminine brașovene, precum și Aurel Marin, unul dintre redactorii revistei literare *Frize*.

Apreciind în ansamblu rolul revistei în viața social-culturală a țării — socialistul Ioan Clopoșel (directorul revistei *Societatea de miine*) scria: „Țara Birsei a fost un model de revistă utilă culturii românești. Creată de Axente Banciu care zece ani încheiați a editat *Țara Birsei* la cel mai înalt nivel, numeroase somități științifice transilvane ca academicienii Sextil Pușcariu, N. Drăgan, Constantin Lacea s-au simțit măguliți să se încadreze printre semnatarii de articole sub autoritatea reputatului director“²⁰.

Deși revista *Țara Birsei* s-a bucurat de o apreciere unanimă, iar astăzi constituie un pretios izvor documentar pentru trecutul istoric și literar al Brașovului, a fost silită să-și înceteze apariția — ca și alte reviste — deoarece în perioada burgheziei oficialitățile nu au dovedit nici o preocupare în dezvoltarea culturală a poporului și cu atât mai puțin nu au acordat nici un sprijin material publicării periodiceilor.

¹⁵ *Ibidem*, Anul I, nr. 2/1929, p. 123.

¹⁶ *Ibidem*, Anul IV, nr. 3/1932, p. 195.

¹⁷ *Ibidem*, Anul II, nr. 3/1930, p. 218.

¹⁸ *Ibidem*, Anul II, nr. 3/1930, p. 266.

¹⁹ *Ibidem*, Anul III, nr. 5/1931, p. 136.

²⁰ Ion Clopoșel, *Amintiri și portrete*, p. 92.

Un gust amar, dezolant, se desprinde din „Avis-ul“ publicat de Axente Banciu, prin care anunță încetarea revistei: „Cu acest triplu număr care încheie anul curent, revista *Țara Birsei* împlinește zece ani de viață. Pentru o revistă românească și, în plus provincială, un record desigur. Mai ales pentru o publicație cu preocupările *Țării Birsei* și cu punctualitatea apariției ei. La alte nații, cu mai profundă respirație culturală, astfel de durate n-au, firește, nimic surprinzător. La noi însă, aceste vârste, puțin frecvente, sunt vârste respectabile. — mai cu seamă când ele închid nebănuite eforturi și cheltuieli de energie. Cum e cazul. De cît, dîrza voință și încordările uneori excesive, pe care le-a reclamat acest deceniu, ca revista să nu sucumbe în alîtea greutăți cărora a avut să le facă față, ani de-a rîndul, un singur om — și la care azi se adaugă noi obligații — impun o pauză de reculegere. De aceea, cu numărul prezent oricît am regreta-o ... ne vedem nevoiți să suprimăm apariția revistei pentru un timp”²¹.

Ritmuri

Pe drumul deschis de *Țara Birsei*, la începutul noii etape a vieții culturale brașovene, vede lumina tiparului revista de literatură și critică intitulată *Ritmuri*, ce va apare un an (1 septembrie 1929—august 1930), în 12 numere, sub conducerea scriitorilor Ioan Al. Bran-Lemeny și Ion Focșeneanu, avînd ca secretar de redacție începînd cu nr. 3 pe Ion Iordache. *Ritmuri* este prima revistă brașoveană cu caracter pur literar, așa după cum se poate desprinde alît din subtitlul acesteia „Literatură și critică”, cît și din programul anunțat în primul număr și precizat ulterior în alte articole. În articolul-program „Cuvîntul nostru”, redactorii revistei arată că apariția acesteia înseamnă „optimism și îndrăzneală”. Ei definesc țelurile revistei subliniind necesitatea „de a organiza preutindeni și în toate domeniile de activitate o viață locală sincronizată cu cea din restul țării ca direcție, dar care să-și aibă elementele ei tinere care-i pot asigura viabilitatea. Singurul principiu de conducere este năzuința spre arta adevărată, revista va îmbrățișa orice producție literară care va gravita în jurul milenarelor principii care stau la baza frumosului artistic, singurul care poate marca o continuitate în lumina acestor realizări”²².

Acordînd importanța cuvenită trecutului, manifestînd interes pentru nou, autorii programului vizează și alte dimensiuni ale profilului revistei, cum sînt: „Organizarea unei vieți cultural-artistice locale, crearea unui suport etico-estetic acestui început de organizare, prin comemorarea marilor noștri precursori, începînd cu cei ai *Țării Birsei* și continuînd cu Ardealul și întreg teritoriul locuit de români”.

Analizînd conținutul revistei, întîlnim pagini de proză și poezie în cuprînsul cărora sînt descrise aspecte ale vieții pline de lipsuri a țărănilor, muncitorilor și intelectualilor. În special, scriitorul Nicolae Cantonieru prezintă oameni necăjiți, țărani sărăciți, trăind într-o atmosferă sumbră de

²¹ *Țara Birsei*, Anul X, nr. 4—6/1938, p. 539.

²² *Ritmuri*, Anul I, nr. 1/1929 — „Cuvîntul nostru”.

deznădejde²³. Scriitorul Ion Foçșeneanu prezintă viața plină de amar a sacagiului²⁴, silit să muncească pentru un salariu mizer, purtînd mereu în suflet nostalgia locuitorilor natale.

Aceeași atmosferă de deznădejde se desprinde și din unele poezii semnate de Ecaterina Pitiș, Ion Iordache, Pavel Nedelcu, Lucian Costin, Aurel Marin, George Voevidca.

Valoarea literară a revistei *Ritmuri* constă în faptul că ea nu cuprinde o literatură de salon, ci exprimă realități ale societății contemporane. Pornită pe acest drum, revista și-a asigurat un mare număr de colaboratori, nu numai locali, dar și din întreaga țară: George Bacovia, Emil Isac, Ion Minulescu, Cincinat Pavelescu, nume bine cunoscute în literatura noastră.

După un prim an de apariție, revista *Ritmuri*, apreciată pe plan local, cît și de figuri proeminente ale vieții noastre literare, care au devenit colaboratori, se pregătea pentru începutul unei activități în continuare, dar, după ultimul număr al primului an (august 1930) și-a încetat apariția din cauza unor împrejurări determinate de stabilirea la Brașov a cunoscutului poet Cincinat Pavelescu.

Sosirea lui Cincinat Pavelescu a fost salutată de cei doi redactori ai revistei *Ritmuri*, precum și de opinia publică brașoveană cu mult entuziasm, dedicîndu-i-se o sărbătorire descrisă în ultimele pagini ale revistei din luna august 1930. Se spera atunci că Cincinat Pavelescu, care colaborase la revista *Ritmuri*, va fi și pe viitor un colaborator fecund al acestei reviste, dar lucrurile au luat cu totul o altă întorsătură, C. Pavelescu tinzînd să-și alcătuiască propria sa revistă.

A urmat aproape un an de discuții contradictorii (septembrie 1930—iunie 1931) între foștii directori ai revistei *Ritmuri*, la care s-a adăugat secretarul de redacție Ion Iordache și Cincinat Pavelescu privind noua orientare literară a Brașovului.

Între timp, Ion Iordache — secretar de redacție al revistei *Ritmuri* — din inițiativă proprie, asigurîndu-și colaborarea directorilor acestei reviste și a altor publiciști ai ei, începînd din luna mai 1931 editează revista *Năzuința*, purtînd subtitlul „Literatură-socială-economică“.

Năzuința

În articolul introductiv intitulat „Pornind la drum“, apărut în pagina întâi a primului număr al revistei, redacția încearcă să justifice necesitatea tipăririi acestui periodic, care va critica „Tot ce apare morbid în viața noastră socială“²⁵, și va merge înainte „... spre țelul ce se profilează limpede spre binele, fericirea și prosperarea noastră a tuturor, al țării întregi“²⁶.

²³ Nicolae Cantonieru, *Intr-o zi de post*, în *Ritmuri*, Anul I, nr. 1—5/1929.

²⁴ I. Foçșeneanu, *Sacagiul*, în *Ritmuri*, Anul I, nr. 1/1929.

²⁵ *Năzuința*, Anul I, nr. 1—2/1931, p. 1.

²⁶ *Idem*.

Programul, încercat a fi definit în acest articol introductiv, este vag mărginindu-se doar la unele considerente cu totul generale.

Revista *Năzuința* — redactată de Ion Iordache — apare în 6 numere, grupate astfel: nr. 1—2 (23 mai—23 iunie 1931) și nr. 3—6 (septembrie—octombrie 1931) cuprinzând un total de 24 pagini.

Paginile revistei găzduiesc proză, poezie, articole social-politice, informații etc. De remarcat este faptul că în rîndul colaboratorilor întîlnim și numele poetului Eugen Jebeleanu²⁷.

Pornită la drum cu mult entuziasm, revista *Năzuința* era sortită, de la început, unui rol secundar, deoarece chiar în luna iunie 1931, cînd se tipărește primul ei număr, apare revista *Brașovul literar și artistic*, avînd ca director pe Cincinat Pavelescu, a cărui prezență la Brașov domină viața cultural-literară a orașului.

În această situație, revista *Năzuința*, deși încearcă să-și continue existența, apărînd cu numerele 3—6 grupate, înglobînd perioada septembrie—octombrie 1931, este nevoită să-și înceteze activitatea deoarece colaboratorii ei se orientează spre noua revistă a lui Cincinat Pavelescu.

Brașovul literar și artistic

A fost cea mai însemnată revistă literară brașoveană apărută în perioada dintre cele două războaie mondiale, cuprinzînd 22 de numere; durata ei se încadrează între iunie 1931 — februarie 1935. De notat faptul că pe coperta ultimului număr (21 ianuarie — februarie 1935), număr festiv, Cincinat Pavelescu nu mai apare ca director, ci numai ca fondator, deoarece în noiembrie 1934 scriitorul a încetat din viață. Acest număr a fost redactat de profesorii Petre I. Teodorescu și Ion Focșeneanu, ca un ultim omagiu adus poetului.

Avînd o bogată experiență redacțională, Cincinat Pavelescu și-a alcătuit de la început un „Cerc al revistei“, încercînd să atragă și pe vechii directori ai revistei *Ritmuri*, a căror prezență se va resimți în formularea programului *Brașovului literar și artistic* intitulat „Gîndul nostru“.

În acest program, fixînd obiective, redacția anunță: „În lupta pe care o începe *Brașovul literar și artistic* pornește înainte de toate cu conștiința pură a ceea ce trebuie să fie o revistă de provincie în masa revistelor românești apărute în ultimii ani, urmînd a utiliza toate comorile și forțele artistice ale acestei frumoase provincii, cu o tradiție culturală atît de bogată încît aruncă o diră de lumină dealungul istoriei noastre timp de aproape patru veacuri. Structura etnică ... istoria și peisajul local, vor constitui un material demn să fie modelat de talente oricît de proeminente, demn să deștepte interesul tuturor pînă dincolo de hotarele țării“. Revista își propune, de asemenea, ca prin: „literatura ce vom publica — care va reprezenta ca realizare, frumusețea artistică în toată deplinătatea ei — și prin apelul la colaborare, pe care îl vom adresa celor mai reprezentativi scriitori ai noștri, să strecurăm încetul cu încetul înțelegerea și dragostea pentru cultura și arta românească“,

²⁷ Eugen Jebeleanu, *Poezia 1181*, în *Năzuința*, Anul I, nr. 3—6/1931.

revista încercînd și o operă de unificare spirituală pe plan național prin literatură. „o recontopire a sufletului tuturor pămînturilor românești. Nădăjduim că la această operă de adînc ne va ajuta și atmosfera pe care am început deja s-o creăm și pe care o vom cultiva cu o stăruință nebaneuită. Atmosferă de cunoaștere, de încredere și apropiere între toți intelectualii și artiștii locului, fără deosebire de naționalitate și făcînd să dispară anumite contingențe de ordin social, economic sau dogmatic, care au împiedicat întotdeauna realizarea acestor dorinți”²⁸.

De observat că *Brașoul literar și artistic* nu intenționa să dea naștere vreunui curent literar sau să pună bazele unei noi școli sau direcții literare, împrejurare ce denotă onestitatea redactorilor, dar și faptul că, ulterior, aceasta a rămas pe plan secundar în istoria noastră literară, deși ea conține și pagini meritorii.

Conținutul și regularitatea apariției revistei este condiționată în mare măsură de raporturile, mai mult sau mai puțin armonioase, dintre Cincinat Pavelescu, membrii „Cercului revistei” și al colaboratorilor, care în general sînt cei de la revista *Ritmuri*.

Analizînd redacția și administrația revistei, se constată că numele lui Cincinat Pavelescu apare tot timpul ca director (în afara numărului postum din 1935, cînd apare ca fondator). De la nr. 1 pînă la nr. 5 inclusiv pe coperta revistei apare numai Cincinat Pavelescu ca director. De la nr. 6—12 alături de Cincinat Pavelescu apar ca redactori și vechii directori ai revistei *Ritmuri*, Ioan Al. Bran-Lemeny și Ion Foșeneanu, iar printre colaboratori se enumeră prozatorul Nicolae Cantonieru, al cărui nume îl întîlnim și în paginile revistei *Ritmuri*. Numele lui interesează deoarece, după cum vom vedea, el este unul dintre întemeietorii unei alte reviste literare brașovene *Frize*.

Începînd cu nr. 13 (noiembrie 1933) al revistei *Brașoul literar și artistic*, adîncindu-se vechile neînțelegeri dintre I. Alexandru Bran-Lemeny — supărat inițial de încetarea apariției revistei *Ritmuri* al cărei director fusese — și Cincinat Pavelescu, — acesta împreună cu Nicolae Cantonieru părăsesc *Brașoul literar și artistic* înființînd în anul 1934 o altă revistă²⁹.

Aceste împrejurări explică de ce nr. 13 al revistei *Brașoul literar și artistic* apare numai sub direcția lui Cincinat Pavelescu. În ceea ce privește pe I. Foșeneanu, acesta, rămas colaborator credincios al revistei, revine la redacție, exercitîndu-și această funcție pînă la sfîrșitul apariției revistei.

Cu toate disensiunile din sinul redacției și administrației revistei *Brașoul literar și artistic*, datorită prestigiului pe care îl avea Cincinat Pavelescu, care reușește să obțină colaborarea unor autori cunoscuți ca Liviu Rebreanu, Ion Agârbiceanu, Emil Isac, Em. Giurgiuca și alții, revista, consecvență programului stabilit, publică lucrări de valoare cuprinzînd literatură (proză)³⁰

²⁸ *Brașoul literar și artistic*, Anul I, nr. 1/1931 — „Gîndul nostru”.

²⁹ Mulțumim și pe această cale prof. dr. Emil Micu, colaborator al revistelor *Țara Birset*, *Brașoul literar și artistic*, *Claviaturi*, pentru informațiile oferite.

³⁰ Aurel Marin, *Omagiu tinăr*, în *Brașoul literar și artistic*, nr. 4—5 din noiembrie 1932. I. Foșeneanu, *Elemente pentru îndreptar: O. Goga, Lucian Blaga*, în *Brașoul literar și artistic*, nr. 8—9 din iunie 1933.

și poezie³¹), epigrame³², articole de istorie și teoria literaturii, biografii³³, eseuri, artă plastică, recenzii și cronici³⁴, însemnări și note.

De o importanță deosebită, prin ineditul lor, sînt poeziile și epigramele originale ale lui Cincinat Pavelescu, cît și bogatele informații de istorie literară din articolele sale intitulate „Amintiri literare”. în cuprinsul cărora sînt prezentate aspecte mai puțin cunoscute din viața lui I. L. Caragiale și Alex. Macedonski³⁵. Analizînd întregul conținut al revistei *Brașovul literar și artistic* rezultă că aceasta poartă puternic amprenta lui Cincinat Pavelescu, fiind considerată la timpul său mai mult ca o revistă personală, din care cauză odată cu moartea sa revista și-a încetat apariția.

Față de revistele brașovene precedente, *Brașovul literar și artistic* se remarcă prin selecționarea riguroasă a producțiilor literare, promovînd talente ce se vor impune în viitor, ca: Gherghinescu Vania, Nicolae Cantonieru, Aurel Marin.

Considerată cea mai reprezentativă revistă literară brașoveană din perioada interbelică, valoarea pe plan național a *Brașovului literar și artistic* constă în faptul că ea oferă un prețios izvor documentar pentru cunoașterea vieții și operei lui Cincinat Pavelescu, integrată în atmosfera creațiilor literare contemporane.

Părăsirea revistei *Brașovul literar și artistic* de către Ioan Al. Bran-Lemeny și Nicolae Cantonieru, în toamna anului 1933, a determinat apariția a două noi periodice, una *Frize*, avînd profil literar, cealaltă *Prometeu* cu un caracter enciclopedic.

Frize

Revista *Frize*³⁶, purtînd subtitlul *Revistă lunară de literatură și cronică*, cuprinzînd doi ani de activitate, apare în martie 1934 și își continuă existența pînă în iulie 1935. Anul I conține zece numere (martie — decembrie 1934), Anul II conține șase numere (februarie — iulie 1935).

După cum se menționează pe coperta primului număr, revista apare la Brașov sub conducerea lui Nicolae Cantonieru, Mihail Chirnoagă și Aurel Marin, toți trei ofițeri, dintre care ultimii doi în activitate, iar primul pensionat de boală.

Cel care se ocupă efectiv de conducerea revistei este Nicolae Cantonieru. De fapt, numele acestuia era Nicolae Niculescu, așa cum apare în primele

³¹ Emil Giurgiuca, *Pan*, în *Brașovul literar și artistic*, nr. 10—11—12 din august 1933.

³² Cincinat Pavelescu, *Șarpele și satana* (fabulă), în *Brașovul literar și artistic*, nr. 8—9 din iunie 1933.

³³ I. Al. Bran-Lemeny, *Pictura lui Eduard Morres*, în *Brașovul literar și artistic*, nr. 8—9 din iunie 1933.

³⁴ Valeria Branisce, *Europolis* (Jean Bart), în *Brașovul literar și artistic*, nr. 8—9 din iunie 1933.

Aurel Marin, *Cartea nunții* (G. Călinescu), în *Brașovul literar și artistic*, nr. 10—11—12 din august 1933.

³⁵ Cincinat Pavelescu, *Amintiri literare: I. L. Caragiale, Al. Macedonski*, în *Brașovul literar și artistic*, nr. 14 din decembrie 1933.

³⁶ *Frize*, Anul I, nr. 1/martie 1934.

schite literare publicate de el în revista *Ritmuri*. Ulterior își adaugă pseudonimul Cantonieru — semnînd Nicolae Niculescu Cantonieru, rămînînd în cele din urmă cu numele literar Nicolae Cantonieru. Acest pseudonim a fost inspirat de faptul că tatăl său un modest funcționar la C.F.R. era cantonier.

Viața grea dusă de cînd era copil l-a pus de timpuriu în contact nemijlocit cu lumea de la sate și din suburbiile orașelor. De aceea proza lui de autentică valoare literară reflectă condițiile grele ale vieții țărănimii, dar mai ales ale muncitorimii.

Socotim că dintre toți scriitorii brașoveni Nicolae Cantonieru a creat cele mai realiste pagini de proză, parte sînt înmănușiate în volumul *Întîmplări omenești*, publicat la Brașov, parte în revistele brașovene *Ritmuri*, *Brașovul literar și artistic*, *Frize*.

Redactorul Aurel Marin, poet — menționat în *Istoria literaturii* de George Călinescu — autor a mai multor volume de versuri, a însemnat un început fericit al unei poezii autentice, dar s-a stîns de timpuriu, opera sa rămînînd risipită în numeroase reviste literare din țară.

Revista *Frize* apare fără program, dorind să arate că se deosebește de celelalte reviste brașovene, definindu-și orientarea și conținutul în diferite „Note”. Astfel, într-o notă publicată la sfîrșitul primului an de existență găsim următoarele precizări: „*Frize* se ridică modest dar impunător — fără comitete și comiții, fără subvenții și fără maeștri mari ori mici, porniți fără programe vaste pe care nu le putem înfăptui, am considerat că revista înseamnă răsăritul și nu apusul unei coride literare și ne-am pus în slujba unui tineret hulit și pe nedrept ignorat. Am înlăturat de la început tot ce ar fi îngreuiat tendințele noastre pur estetice, și am avut satisfacția a uni în coloanele *Frize*-lor pe tinerii scriitori din toate colțurile românismului. N-am vrut să facem o revistă regională, încredințați de ineficacitatea unei astfel de manifestațiuni deoarece un curent distinct literar aparte de curentul general românesc, care să indice apariția unei astfel de publicații nu s-a produs.. Nu ne-am înregimentat unei anumite școli literare, împărțînd munca colaboratorilor doar în literatură bună și literatură proastă, atît cît priceperea ne-a ajutat și cît o generație poate produce la primele trepte ale ascensiunii sale”³⁷.

Paginile de proză din cadrul revistei sînt semnate de Nicolae Cantonieru, Mihail Chirnoagă, Emanoil Radian, Mircea Brătucu, Geo Bogza³⁸ etc.

Poezia aparține lui Constantin Salcie, Horia Ghia, Emil Giurgiuca, Teodor Constantin, Aurel Marin, Ion Sofia Manolescu și alții.

Literatura originală din paginile revistei este mai moderată în raport cu felul de exprimare din articole, cronici, note, semnate de Nicolae Cantonieru, Aurel Marin, Mihail Chirnoagă.

Deși intențiile redactorilor revistei *Frize*, așa după cum rezultă din „Note” erau de a da Brașovului o revistă literară de prestigiu, analiza conținutului demonstrează un nivel modest în comparație cu marile reviste literare ale vremii, ea nereușînd să antreneze personalități ale vieții noastre literare ale căror colaborări i-ar fi deschis perspective de afirmare.

³⁷ *Ibidem*, Anul I, nr. 10/decembrie 1934 — „Note”.

³⁸ Geo Bogza, *De vorbă cu M. Blecher*, în *Frize*, Anul I, nr. 9 din noiembrie 1934.

Luptind cu greutate materiale, ce nu au putut fi depășite, revista își încetează apariția cu nr. 5—6 (iunie-iulie 1935).

Prometeu

Revista *Prometeu* purtind subtitlul „Revistă de luptă pentru propășire, frumos și adevăr”, avind ca director pe Ioan Alexandru Bran-Lemeny, apare la Brașov în perioada mai 1934 — februarie 1939.

De la început își alcătuiește un „Cerc al revistei”, din care fac parte și unele figuri bine cunoscute ale vieții noastre culturale ca: Gheorghe Bogdan-Duică, V. Branișce, Constantin Bobescu, Aurel A. Mureșianu, Valeriu Maximilian, Ecaterina Pitiș, Candid Mușlea, A. P. Bănuț și alții.

Avind un caracter enciclopedic, în paginile ei apare literatură (poezie și proză)³⁹, studii cu caracter istoric⁴⁰, social, politic și economic.

În aceea ce privește partea literară merită să fie reținută colaborarea poetei Ecaterina Pitiș și a lui A. P. Bănuț.

Front literar

Ultima revistă cu profil pur literar, care a apărut la Brașov în perioada dintre cele două războaie mondiale, a fost *Front literar*, a cărei activitate se desfășoară în intervalul martie 1936 — martie 1939; cuprinzind două serii, fiecare avind câte un subtitlu. Prima serie, martie 1936 — mai 1938, format original 12/36 cm, care amintește de revista *Bilete de papagal* a lui Tudor Arghezi, poartă subtitlul „Critic și Cronic”, iar a doua serie (iunie 1938 — martie 1939) format de ziar 24/32 cm, poartă subtitlul „Revista scriitorilor tineri”.

Inițiatorul acestui periodic a fost Vasile Spiridonică, care apare pe frontispiciu ca redactor. Din cercul revistei făceau parte scriitori tineri, dintre care amintim: Nicolae Albu, Stefan Baci, Ovid Caledoni, Traian Chelariu, Mihail Chirnoagă, Dimitrie Danciu, Vintilă Horia, Liuben Dumitru, Ion Sofia Manolescu, Victor Măgură, Petre Pascu, Ion Ștefan, George Vaida, E. Ar. Zaharia. La această revistă colaborează scriitori din toate colțurile țării, precum și redactorii: pentru Muntenia — Ștefan Baci; Moldova — Victor Măgură; Dobrogea — Liuben Dumitru; Bucovina — E. Ar. Zaharia; Banat — Petre Pascu.

³⁹ Ecaterina Pitiș, *Văpaie de lună*, în *Prometeu*, Anul I, nr. 2 din iunie 1934.

Victor Braniseș, *25 de ani de la moartea lui Aurel Mureșianu*, în *Prometeu*, Anul I, nr. 3—4/iulie 1934.

Candid C. Mușlea, *Poetul Nicolae Barbu*, în *Prometeu*, Anul I, nr. 11—12/martie-aprilie 1935.

⁴⁰ Victor Tudoran, *Ion Al. Lapedatu*, în *Prometeu*, Anul I, nr. 3—4 din iulie 1934.

Valeriu Maximilian, *Expoziția Lucia-Reiner*, în *Prometeu*, Anul I, nr. 5—6 din septembrie-octombrie 1934.

La fel ca și revista *Frize*, nici revista *Front literar* nu-și anunță vreun program, ea pornește cu articolul „Cuvînt de drum” semnat de Eugen Cialic, redactorul revistei *Pămînt* care apărea la Călărași. Reținem un paragraf din acesta: „La Brașov — acolo unde într-un sfîrșit trist de toamnă s-a stins Cincinat Pavelescu, după ce și-a turnat ultimele pîlpîiri ale sufletului în paginile „Brașovului literar”, acolo unde și-a început agonia bietul Nicolae Cantonienu aplecat pe paginile „Frizelor” astăzi defuncte — un grup de tineri încearcă să așeze o vatră de spiritualitate pe care o botează simbolic „Front literar”. Va apare deci acolo — în burgul de piatră al Brașovului în care a zvicnit acum 100 de ani, la Cazina Română a neguțătorilor, prima mină caldă către mina celor de dincoace de munți, acolo unde s-a născut ce-a dintîi gazetă românească — o nouă revistă tinerească”⁴¹.

După ce-și exprimă convingerea că revista: „nu va găsi decît o timidă aprobare și un sprijin platonice din partea celor chemați să ajute și să pună umărul”, apreciind inițiativele acestor tineri se spune în continuare: „cu nădejdea că inițiativa *Frontului literar* vor ști să se încadreze unei mișcări organice alît de necesară clipei, pentru stringerea laolaltă a tuturor energiilor tinere și însuflețite de peceata creației spirituale, prietenilor lor de departe, care stimează tinerețea și crede în rostul ei și în dăruirile ei sufletești le urează deplină izbîndă în munca pe care o începe aici”⁴².

Conținutul și rolul revistei *Front literar* în viața culturală a Brașovului poate fi astăzi ușor urmărit datorită existenței în fondurile Bibliotecii județene Brașov a dosarului „Vasile Spiridonică”, redactorul revistei, cuprinzînd o parte din corespondența acestuia, precum și diferite acte și manuscrise de lucrări referitoare la viața publicației respective, pe baza cărora cercetătoarea Silvia Popa a alcătuit un studiu însoțit de un indice bibliografic al revistei.

După cum mărturisește V. Spiridonică: „*Front literar* nu face nici un fel de discriminare între scriitori — revista militează pentru artă, pentru front comun al scriitorilor tineri dar care în acea vreme găseau de cele mai multe ori porțile închise la alte reviste”⁴³.

Revista publică poezie, proză, cronică literară, istorie și critică literară.

Dintre poeți remarcăm pe Victor Eftimiu, Octavian Goga, Mihai Beniuc, Maria Banuș, Radu Beligan, Sașa Pană, Gherghinescu Vania, Aurel Marin și alții⁴⁴. „Cei mai mulți dintre colaboratori au fost scriitori democrați care luptau într-un front de mare curaj, cînd aproape întreaga presă din țară fusese *infectată* de fascism. *Front literar* a dezbătut fenomenul cultural și a promovat o literatură nouă, a fost o revistă de avangardă care a apărut într-o vreme de mare efervescență literară și de puternice frămîntări social-politice”⁴⁵.

⁴¹ *Front literar*, Anul I, nr. 1, martie 1936.

⁴² *Ibidem*.

⁴³ Fond Biblioteca Județeană Brașov, dosar „Vasile Spiridonică”, act nr. 2767.

⁴⁴ Mihai Beniuc, *Bucuria morții*, în *Front literar*, anul III, nr. 5–6/1938.

Maria Banuș, *Țărniș*, în *Front literar*, Anul II, nr. 7–9/1937.

Radu Beligan, *Tren*, în *Front literar*, Anul II, nr. 5/1937.

Octav Suluțiu, *Provincia culturală*, în *Front literar*, Anul III, nr. 2–3/1936.

⁴⁵ Silvia Popa, *Front literar — indice bibliografic* (Biblioteca județeană Brașov).

Revista *Front literar* s-a bucurat la timpul său de apreciere fapt consemnat de marile cotidiene democratice ale vremii, dintre care cităm ziarul „Adevărul” din 19 decembrie 1937, în care se scria: „La Brașov apare *Front literar* revistă scrisă de tineri localnici și condusă de V. Spiridonică, un talent apreciat de cetatea de sub Tâmpa. Prin conținutul său *Front literar* se situează în centrul acelei mișcări ce a făcut ca orașul acesta să fie din primele lui timpuri un focar de cultură care și-a întins influența nu numai în Ardeal”.

Revista *Front literar* susținută numai prin sacrificiul material al redactorului ei V. Spiridonică și-a încetat activitatea în luna martie 1939, când acesta a fost concentrat.

O încercare de a relua tradiția revistelor literare la Brașov o face Octav Suluțiu în luna iunie 1941, editînd *Tribuna Literară*, care apare numai în șapte numere (iunie—decembrie 1941), fiind nevoită să-și înceteze activitatea din cauza izbucnirii celui de al doilea război mondial în vacarmul căruia fusese tirită și țara noastră.

Încercînd o privire de ansamblu asupra revistelor literare românești brașovene din perioada interbelică se pot desprinde cîteva aspecte caracteristice:

— o permanentă preocupare de a lega tradiția culturală a Brașovului cu contemporanitatea. În această perioadă apar cîteva reviste care catalizează forțele literare locale, stabilind legături permanente cu întreaga țară, unele dintre ele ca *Ritmuri*, *Brașovul literar și artistic*, *Frize* și *Front literar*, impunîndu-se nu numai pe plan local, ci chiar național. Astăzi pot servi ca bogate izvoare pentru istoria literaturii;

— atragerea în viața literară a Brașovului a unor figuri proeminente ale literaturii noastre ca: Eugen Jebeleanu, Liviu Rebreanu, Octavian Goga, Victor Eftimiu, Maria Banuș, Mihai Beniuc etc., fapt care a integrat mișcarea literară a Brașovului, exprimată prin periodice, în ansamblul literaturii naționale;

— deși nici una dintre revistele literare nu are o durată mai îndelungată — din lipsa de sprijin material și înțelegere din partea autorităților — totuși existența lor, bazată pe inițiative entuziaste, scoate în evidență strădania unei pleiade de cărturari progresiști brașoveni în lupta lor pentru promovarea unei mișcări literare pe meleagurile Țării Birsei.

TARA BĂRSEI

Cuprinsul	
Art. 1. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 2. Pădurea	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 3. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 4. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 5. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 6. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 7. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 8. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 9. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur
Art. 10. Mălina	Strana de cercei Mălina de aur Mălina de aur

Anul 1. Mai 1929 No. 1

Gheorghe Bariț ca îndrumător literar

de Iulian Jara

Pentru literatura noastră, Ardealul a fost un câmp de creație de urmasi ai lui. Sărburi și principii după care se călătorește, sărburi și principii de gândire. Astfel, peisajul literar este un câmp de creație, în care a avut să se nască și să se dezvoltă literatura noastră. În acest câmp de creație, peisajul literar este un câmp de creație, în care a avut să se nască și să se dezvoltă literatura noastră.

Încercăm să vedem ce rol a avut Gheorghe Bariț în literatura noastră. În primul rând, el a fost un îndrumător literar, un om care a avut să se nască și să se dezvoltă literatura noastră. În al doilea rând, el a fost un om care a avut să se nască și să se dezvoltă literatura noastră.

În anul 1929, după ce terminase studiile la Blaj, Gheorghe Bariț s-a întors în țară. Aici, în anul 1929, el a avut să se nască și să se dezvoltă literatura noastră. În al doilea rând, el a fost un om care a avut să se nască și să se dezvoltă literatura noastră.

Colaboratorii revistei Ritmuri:		
Cornel Dăscălescu	Mia Ceras	Aurel Măruș
Ion Bărbulescu	Nada Bărbulescu	V. I. Bărbulescu
Ion Bărbulescu	Dani J. Populescu	Tran Născu
Emil Ios	George Vărbulescu	Tr. Populescu
Eugen Dăscălescu	Al. Bărbulescu	Horia Populescu
G. Bărbulescu	G. M. Ios	Nicolae Populescu
V. Bărbulescu	Ștefan Măruș	J. C. Sava
Emil Populescu	Amel A. Măruș	Ștefan Populescu
N. Populescu	G. St. Ceras	Alex. Sever
Ion Populescu	C. Născu	Const. Scărbulescu
Al. Cărbulescu	Iosif Populescu	D. Populescu
Văclav Născu	George Populescu	Radu Populescu
G. Populescu	Al. Cărbulescu	Aurel Cărbulescu
Lavinia Cărbulescu	P. Născu	Nada Măruș
	Nada Populescu	Const. Bărbulescu

Redacția și Administrația: Strada Erasmus 26, Bărbulescu.
Telefon No. 799.

DIE RUMÄNISCHEN LITERARISCHEN ZEITSCHRIFTEN AUS BRAȘOV (KRONSTADT ZWISCHEN DEN BEIDEN WELTKRIEGEN)

(ZUSAMMENFASSUNG)

In der Geschichte der rumänischen Kultur hat Brașov (Kronstadt) durch seine Leistungen eine landesweite Bedeutung, und nimmt auch in der Zeit zwischen den beiden Weltkriegen in dem rumänischen kulturellen Leben einen Ehrenplatz ein.

Im Rahmen einer ständigen Kulturtätigkeit entfaltete sich das literarische Schaffen einer Reihe von hiesigen Schriftstellern, die hier Kultur- und Literaturzeitschriften herausgaben oder an ihnen mitwirkten.

In der vorliegenden Arbeit werden die folgenden Kulturzeitschriften untersucht, die in Brașov (Kronstadt) zwischen den Jahren 1919—1939 erschienen sind: „Ghimpele“ (Der Stachel) (1919), „Sămănătorul“ (Der Sämann) (1921—1924), „Gheorghe Lazăr“ (1923) (nach dem rumänischen Kulturpionier, der 1823 starb, so benannt), „Țara Birsei“ (Der Burzenland) (1919—1938), „Ritmuri“ (Rhythmen) (1929—1930), „Năzuința“ (Das Hoffnung) (1931), „Brașovul literar și artistic“ (Das literarische und künstlerische Kronstadt) (1931—1935), „Prometeu“ (Prometheus) (1931—1939), „Frize“ (Friese) (1934—1935), „Front literar“ (Literatur-Front) (1936—1939).

Um diese Zeitschriften scharten sich die ortsansässigen Literaturschaffenden und unterhielten ständige Verbindungen zum ganzen Land. Zu dem rumänischen literarischen Leben von Brașov (Kronstadt) wurden hervorragende Vertreter der rumänischen Literatur herangezogen wie Eugen Jebeleanu, Liviu Rebreanu, Octavian Goga, Victor Eftimiu, Maria Banuș, Mihai Beniuc is. Dadurch wurde die rumänische literarische Bewegung von Brașov (Kronstadt), die in diesen Zeitschriften zum Ausdruck kam, in die rumänische National literatur eingegliedert.

Wegen fehlender materieller Unterstützung und mangelndem Verständnis seitens der Behörden erschien keine der untersuchten Publikationen längere Zeit. Ihre hauptsächlich auf begeisterte Initiativen gegründete Existenz bezeugt aber das Bemühen einer ganzen Reihe von fortschrittlichen Literaten aus Brașov (Kronstadt) im Kampfe zur Förderung des literarischen Schaffens im Burzenlande.